

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ
»СВ.СВ.КИРИЛ И МЕТОДИЙ«

КУРСОВА РАБОТА

ПО

СЪВРЕМЕННИ ТЕНДЕНЦИИ В СОЦИАЛНАТА РАБОТА

НА ТЕМА

**СЪВРЕМЕННАТА СОЦИАЛНА РАБОТА: ОТ
АДМИНИСТРИРАНЕ КЪМ УПРАВЛЕНИЕ**

Изготвил:

Проверил:

Велико Търново, 2015

УВОД

Доброто лидерство и управление са от съществено значение за успешното функциониране и развитие на публичните социални услуги и за постигане на по-добри резултати за потребителите на услугите. В кризисни и трудни икономически времена, когато лидерите и мениджърите в публичния сектор са изправени пред все по-големи изисквания и намаляващи ресурси е важно е да се помисли за качествата, уменията и подкрепата, необходими на лидерите и мениджърите, така че те да бъдат в състояние да предложат качествени, устойчиви и ефективни социални услуги.

Мениджърите заети със социална работа често са натоварени с мотивация на служителите така, че последните да изпълняват добре работата си. Доколкото управленските умения може да са достатъчни за изпълнение на дадени задачи, мотивацията и организационни иновации изискват лидерство¹. Някои мениджъри са се научили да бъдат успешни ръководители на базата на тяхната мъдрост и личен опит, но като група администраторите в социалната работа могат да разчитат твърде много на тези два аспекта. Класическите изследвания на лидерството показват, че мениджърите, които спазват принципите на дадена теория на лидерството постигат повече в социалната работа².

Целта на тази курсова работа е да изследва възприятията, предизвикателствата и възможностите за лидерство и управление в сектора на социалните услуги. За изпълнение на тази цел, се поставят следните задачи:

- Анализ на теориите на общественото лидерство и управлението общо;
- Разкриване на концепциите за мениджмънт в социалните услуги на базата на примери от литературата и официални документи относно практиката в страни като Великобритания и Австрия.
- Очертаване на етичните граници в мениджмънта на социалните услуги.

1. ЛИДЕРСТВО И УПРАВЛЕНИЕ

Ръководството и управлението са термини, които често се използват взаимнозаменяемо, въпреки че те могат да се отнасят до различни и понякога припокриващи се отговорности и задачи. Лидерството е относно установяването и предоставянето на посоката, към която организацията трябва да се стреми. Докато някои

---

¹ Shin, J., & McClomb, G. E. (1998). Top executive leadership and organizational innovation: An empirical investigation of nonprofit human service organizations (HSOs). *Administration in Social Work*, 22(3), 1–21.

² Hall, J., & Donnell, S. M. (1979). Managerial achievement: The personal side of behavioral theory. *Human Relations*, 32(1), 77–101.

академични теории концептуализират лидерство на базата на личните качества на лидера, за да се реализира организационна промяна (трансформационно лидерство), други се фокусират върху по-управленската страна на лидерството, която подчертава способността на лидера да гарантира съответствието на поведението на персонала спрямо система от стимули (транзакционно лидерство). Допълнително се прави разграничение между лидерските подходи, които подчертават умения и компетенции на личността като извън организацията (агентска теория) и такива, които се фокусират върху ролята на лидера за предизвикане на промени в контекста, в който организацията функционира (системен подход). Съвременните подходи спрямо лидерството подчертават необходимостта от комбинацията на двата подхода – транзакционен (да контролира, организира и осигурява изпълнението) и трансформационен (да бъде мечтател, предприемач и харизматичен)³.

Мениджмънтът / Управлението е процес, който позволява на организацията да постига своите цели въз основа на последователни качествени характеристики. Това е един непрекъснат процес, който работи за постигане на целите на организацията. Задачите на управлението често се описват от ориентирани към действия думи, които включват планиране, организиране, ръководене, координиране и предоставяне на обратна информация на работниците и служителите. По този начин, управлението е свързано с процеса на изпълнение на организационната промяна. Докато традиционните теории за публичната администрация се фокусират върху функцията на мениджърите, които ръководят група служители, новата публична теорията на управлението насърчава една култура на управление, която дава възможност за гъвкавост, за да се постигне ефективност по отношение на разходите и администрацията и по-добри резултати за потребителите на обществените услуги. В последните години, новото публично управление се описва като критично на комплексността и на фокуса на традиционната административна теория за „ефективността над качеството“⁴.

2. ЛИДЕРСТВО И УПРАВЛЕНИЕ В СОЦИАЛНАТА РАБОТА

Лидерството и управлението са както нещо различно, така и те се припокриват в контекста на социалната работа. Лидерството включва създаването и предоставяне на посоката, към която организацията ще се стреми и то разчита на личните качества на лидера, за да се вдъхновят и овластяват другите. Това предполага акцент върху трансформационната способност на лидерите в социалната работа, която трябва да вдъхновяват и мотивират работната сила към една обща цел.

---

³ Northouse, Peter (2013) *Leadership: Theory and Practice*, Sixth Edition, Sage Publications

⁴ De Vries, Jouke (2010) *Is New Public Management Really Dead?*, OECD Journal on Budgeting Volume 2010/1